

Przewodnik

*Miesięcznik Okręgu
Podkarpackiego PZN*

(74)

02/2011 ISSN 1897-841X

Tyle jesteś wart ile drugiemu pomożesz...

Idzie luty podkuj buty, bo mróz będzie jeszcze suty ...

Spis treści:

- *Luty 2011 – felieton*str.3
- *Śp. Piotr Żbikowski*str.8
- *Pismo brajla na ziemiach polskich*str.10
- *Aby ten dzień głęboko zapadł Wam w pamięci*str.12
- *Mikołaj AD 2010*str.18
- *Witryna poetycka*str.19

Panu

Mirosławowi Karapycie

Marszałkowi Województwa Podkarpackiego

wyrazy głębokiego i szczerego współczucia z powodu śmierci **Matki**

składa:

Zarząd Okręgu wraz z całym stanem osobowym podkarpackiej struktury PZN

Miesięcznik Okręgu Podkarpackiego Polskiego Związku Niewidomych

Wydawca: *Zarząd Okręgu Podkarpackiego PZN w Rzeszowie*

Skład redakcji:

Redaktor Naczelny, koordynator: “Zygflor” - Zygmunt Florczak

Skład komputerowy: Agnieszka Płonka

Współpracują: Janina Baran, Izabela Kustroń

Adres siedziby redakcji: 35-201 Rzeszów, Plac Dworcowy 2,

tel. (017) 85 24 738, fax. (017) 86 22 328,

e-mail: podkarpacki@pzn.org.pl

www.podkarpacki.pzn.org.pl

Luty - to kolejno drugi miesiąc roku. Po staropolsku słowo „luty” oznaczało *mroźny, srogi, okrutny, zły*. Kilkusetletnie obserwacje meteorologiczne potwierdzają, że potrafi być najzimniejszym i najbardziej dokuczliwym ze wszystkich zimowych miesięcy. *Przykładowe przysłowia podkreślające mądrość ludu:*

Idzie luty, podkuj buty, bo mróz będzie jeszcze suty.

Na Gromniczną mróz – szykuj chłopie wóz.

Na Gromniczną lanie – szykuj chłopie sanie.

Gdy w Gromniczną (2.II.) z dachów ciecze, zima jeszcze się przewlecze.

Miesiąc luty w lód okuty, a czasami pełen pluty.

Gdy na święty Maciej (24. II.) lody wróżą długie chłody, a gdy płyną strugą, to i zimy niedługo.

Przez kolejne dni będziemy wspominać:

1 lutego 1411 r. między Polską i Litwą, a Zakonem krzyżackim został zawarty Pierwszy Pokój Toruński – traktat pokojowy kończący tzw. wielką wojnę z lat 1409 – 1411.

2 lutego 1901 r. urodził się **Kazimierz Krukowski pseud. Lopek** – aktor, reżyser teatralny, satyryk. To on wraz z Adolfem Dymszą stworzył słynny duet: **Lopek i Florek** (zm. 1984 r.).

To on sformułował myśl:

„Dziś głowa, to rekwizyt, nikt nie zauważy –

Pieniądze zatuszują brak głowy i twarzy...”

2 lutego obchodzimy **Matki Boskiej Gromnicznej**, czyli **Święto Ofiarowania Pańskiego** obchodzone na pamiątkę momentu pierwszego pojawienia się Jezusa w jerozolimskiej świątyni i Jego spotkania się z mędrce Symeonem.

Według prawa możeszowego każdy pierworodny syn należy do Boga. Kiedy mijalo 40 dni od porodu młode matki udawały się do świątyni, gdzie przedstawiały nowonarodzonego syna Bogu i dokonywały symbolicznego jego wykupienia. W zależności od zamożności był to: baranek w wypadku bogatych; para synogarlic lub gołębi – w przypadku biedniejszych. Wykupienie pierworodnego wiązało się ze zwyczajowym oczyszczeniem matki po urodzeniu dziecka. Obrzęd ten później przyjęło chrześcijaństwo, a w dawnej Polsce zwał się on „wywodem”. Klęczącej przed kratką prezbiterium kapłan podawał zapaloną świecę, odmawiał modlitwę, a kończąc ją kropił kobietę święconą wodą i ta już „oczyszczona” obchodziła z zapaloną świecą „ofiarę” wokół głównego ołtarza świątyni.

Nasi przodkowie głęboko wierzyli, że „Maryja gromnicą – symbolizującą Pana Jezusa – odpędzi od nich wszelkie zło”. W dzień Matki Boskiej Gromnicznej – czyli w dzień Jej oczyszczenia – wierni przychodzą do świątyni ze świecami – zwanymi gromnicami – „które mają chronić od gromów”. Inny zwyczaj, to niesienie do domów zapalonych gromnic: „kto płomień zachowa, albo komu trzy krople wosku na rękę padną – ten szczęśliwą ma wróżbę na najbliższy czas”.

Poświęcona gromnica jest oznaką wiary, nadziei i miłości. Wierzono, że posiada magiczną moc przepędzania wszelkiego zła. Towarzyszyła umierającemu. W wierzeniach wielu narodów zapalenie poświęconej świecy rozprasza ciemności, chroni przed niepogodą, gradobiciem, skutkiem powodzi, zapobiega niespodziewanej chorobie.

3 lutego 1821 r. zmarł **Jan Koziętulski** – pułkownik, uczestnik kampanii napoleońskiej. To on 30 listopada 1808 prowadził słynną szarżę polskich szwoleżerów na przełęcz Somosierra. (ur. 1781 r.).

4 lutego 1746 r. urodził się **Tadeusz Kościuszko** – generał, Naczelnik tzw. Insurekcji kościuszkowskiej z 1794 r., bohater dwóch narodów: polskiego i amerykańskiego (zm. 1817 r.).

4 lutego 1921 r. Sejm odrodzonej Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę o przywróceniu **Orderu Orła Białego** (ustanowionego w 1705 r.) jako najwyższego odznaczenia państwowego.

5 lutego 1931 r. urodziła się **Kalina Jędrusik** – znakomita aktorka teatralna i filmowa, piosenkarka i artystka kabaretowa, wielka miłośniczka kotów. Zastępnęła z występów w Kabarecie Starszych Panów (zm. 1991 r.).

6 lutego 1911 r. urodził się **Ronald Reagan** – amerykański polityk – z zawodu aktor -, **40** – i **najstarszy w chwili wyboru – prezydent USA (1981 – 1989)**. Był nazywany

„najsłynniejszym prezydentem wśród aktorów i jedynym aktorem wśród prezydentów”. Ronald Reagan był przyjacielem polskiej „**Solidarności**” (zm. 2004 r.).

7 lutego 1831 r. Sejm **Królestwa Polskiego** przyjął uchwałę o fladze Polski. Była to pierwsza regul. prawna dotycząca polskiej flagi. „**Biel i czerwień, to kolory, które każdemu Polakowi kojarzą się z polską flagą. Flaga oraz barwy narodowe – obok godła i hymnu – symbolizują i podkreślają suwerenność narodu i państwa. Ustawa stanowi, że barwami Rzeczypospolitej Polskiej są kolory biały i czerwony ułożone w dwóch poziomych równoległych pasach tej samej szerokości, z których górny jest koloru białego, a dolny koloru czerwonego**”.

8 lutego 1951 r. został stracony **Zygmunt Szendzielarz ps. Łupaszka**, major, dowódca V Wileńskiej Brygady AK; *żołnierz wyklęty* (ur. 1910 r.).

9 lutego 1901 r. urodził się **Jan Tyranowski** mistyk chrześcijański i kierownik duchowy młodego Karola Wojtyły; krawiec (zm. 1947 r.).

10 lutego 1940 r. Sowieci rozpoczęli **masowe deportacje** ludności polskiej z terenów zajętych po 17. IX. 1939 r. przez Armię Czerwoną. *Smutna informacja – wspomnienie – szczególnie dla mieszkańców regionu z tzw. prawobrzeżnej części dorzecza Sanu.*

11 lutego 1841 r. urodził się **Józef Brandt** – malarz, czołowy przedstawiciel tzw. szkoły monachijskiej. Był twórcą scen balistycznych i historycznych – głównie z dziejów Polski (zm. 1915).

12 lutego 1881 r. urodziła się **Anna Pawłowa** – tancerka rosyjska, primabalerina Teatru Maryjskiego w Petersburgu i Les Ballets Russes Siergieja Diaghilewa w Paryżu; fascynująca osobowość artystyczna, wybitna interpretatorka znanych ról z repertuaru klasycznego (zm. 1931 r.).

13 lutego 1981 r. zmarł **Wacław Kuchar** – piłkarz, hokeista, lekkoatleta, łyżwiarz, tenisista, łucznik - najwszechstronniejszy polski sportowiec okresu międzywojennego. Jest symbolem sportowej postawy dla wielu pokoleń Polaków (ur. 1897 r.).

14 lutego 1936 r. urodziła się **Anna German** – jedna z najpopularniejszych polskich piosenkarek. Jej imię nosi odkryta w 1986 r. asteroida zarejestrowana jako *2519Annagerman* (zm. 1982 r.).

14 lutego 1942 r. z mocy rozkazu *Naczelnego Wodza Rządu RP na Uchodźstwie* **Związek Walki Zbrojnej** został przekształcony w **Armię Krajową**.

14 lutego – Walentynki – Dzień Zakochanych Jest to jeden z nowoprzyjętych obyczajów ogólnikowo nazwanych „świętami z importu”. Jego geneza jest związana z biskupem Walentym z miasta Nahars, który żył w nim w XIV wieku. Istnieje wiele legend związanych z imieniem tego świętego, być może było ich kilku ? Faktem jest, że ów święty w Niemczech był patronem epileptyków, zaś chorobę – z grecka zwaną epilepsją – nazywano „wielką chorobą”, „świętą chorobą” lub „opętaniem”. Wierzenia ludowe upatrywały źródła epilepsji – tak jak i miłości – właśnie w opętaniu. Czyż więc stan miłości i miłosnego uniesienia oraz oczarowania związanego z „tym stanem chorobowym”, to czas opętania umysłów fluidami i walorami kochanków oraz „chemią” z nią związaną ?

*Dziś – po okresie transformacji ustrojowej –, z którą wiążemy czas przyjścia i świętowania Walentynek - praktykowane są zwyczaje obdarowywania ulubionej osoby kwiatami, drobnymi podarunkami. Wręczamy sobie drobne gadżety w kształcie serca. Popularnymi prezentami dla pan i panów darowanymi w ten czas jest czerwona bielizna. Walentynkowe symbole, to trzy ikony – **XXX** – uosabiające miłość i pocałunki; **serce** – uważane za siedzibę życia, symbolizujące miłość, wzruszenie, życzliwość i przyjaźń. **Kolor czerwony** – kojarzy się z ogniem i miłością, a w połączeniu z sercem jest symbolem szczerości i ogromu uczuć. **Róża – czerwona róża** – symbolizuje namiętność, pragnienie i podziw; kojarzy się nam z okazywaną sympatią, czcią, uwielbieniem oraz miłością łączącą zakochanych ...*

15 lutego 1941 r. – w nocy z **15/16** lutego - na teren okupowanej Polski zrzucono pierwszych „cichociemnych”.

16 lutego 1731 r. urodził się **Marcello Bacciarelli** – włoski malarz, portrecista, nadworny malarz i doradca artystyczny króla Stanisława Augusta Poniatowskiego (zm. 1818 r.).

18 lutego 1941 r. zmarł **Karol Wojtyła** – porucznik, ojciec Karola Wojtyły; późniejszego papieża Jana Pawła II (ur. 1879 r.).

20 luty – to **Światowy Dzień Sprawiedliwości Społecznej**

20 lutego 1919 r. Sejm RP uchwalił tzw. **Małą Konstytucję** i powierzył urząd **Naczelnika Państwa Józefowi Piłsudskiemu**.

21 lutego 1921 r. Polska i Francja podpisały tajną konwencję wojskową, która m.in. określała zobowiązania stron na wypadek agresji niemieckiej oraz zobowiązania Francji w wypadku zagrożenia Polski przez Rosję Sowiecką.

21 lutego 2009 r. **Justyna Kowalczyk** wywalczyła złoty medal narciarskich Mistrzostw Świata w czeskim Libercu w biegu na 15 km. Drugi złoty medal Justyna Kowalczyk zdobyła 28 lutego tegoż roku w biegu techniką dowolną na dystansie 30 km.

22 luty – to **Dzień Ofiar Przestępstw**

22 lutego 1901 r. urodziła się **Mira Zimińska – Sygietyńska** – aktorka, piosenkarka i pedagog. Była współzałożycielką, a od 1955 r. dyrektorem i kierownikiem artystycznym Zespołu Pieśni i Tańca „Mazowsze” (zm. 1997 r.).

22 luty – **Dzień Myśli Braterskiej** – to święto przyjaźni obchodzone tego dnia każdego roku przez harcerzy i skautów na całym świecie.

22 lutego 1810 r. urodził się **Fryderyk Chopin** – kompozytor i pianista, współtwórca europejskiego romantyzmu (zm. 1849 r.).

22 lutego 1919 r. **Stany Zjednoczone** sfinansowały zakup **Florydy od Hiszpanii**.

24 lutego 1929 r. w Sanoku urodził się **Zdzisław Beksiński** – malarz, twórca pełnych ekspresji obrazów i rysunków utrzymanych w nastroju fantastyki i niepokoju (zm. 2005 r.).

25 lutego 1831 r. pod **Olszyną Grochowską** stoczono największą bitwę Powstania listopadowego.

26 lutego 1921 r. urodziła się **Zofia Krassowska** – sanitariuszka podharc mistrz, uczestniczka Powstania Warszawskiego. Zmarła 6 sierpnia 1944 r. wskutek odniesionych ran. Przeżyła 23 lata.

27 lutego 1899 r. urodził się **Charles H. Best** – kanadyjski fizjolog i lekarz. Był współodkrywcą w 1921 r. - wraz z **F.G. Bantingiem** – *insuliny*. Jednak nie mógł razem z Bantingiem odebrać *Nagrody Nobla*, gdyż nie miał jeszcze dyplomu ukończenia wyższej uczelni (zm. 1978 r.).

28 lutego 1891 r. urodził się **Roman Abraham** – generał, obrońca Lwowa w 1920 r., dowódca Wielkopolskiej Brygady Kawalerii podczas wojny obronnej 1939 r., więzień niemieckich oflagów; autor „*Wspomnień wojennych znad Warty i Bzury*” (z. 1976)

Przysłowie mówi, że luty, to miesiąc bardzo zmienny – pół zimowy, pół wiosenny, co oznacza, że jest miesiącem krótkim, nieprzewidywalnym i sprzyjającym epidemiom. Tak więc zwracajmy uwagę na swój ubiór i nie prowokujmy choroby. Szanujmy nasze zdrowie - i pieniądze - wszak przyszło na życie w czasie globalnego kryzysu finansowego (leki sporo kosztują !!!), zaś w portfelach po ostatnich podwyżkach coraz mniej...

Zygflor 2010-12-03

Pani

dr **Lucynie Żbikowskiej**

naszemu wypróbowanemu Przyjacielowi, założycielce istniejącego do dziś w środowisku Duszpasterstwa Niewidomych, osobie, która niejednokrotnie wspomagała w trudnych czasach niejednego z nas

wyrazy głębokiego i szczerego współczucia z powodu śmierci **Męża**

składa:

Zarząd Okręgu wraz z całym stanem osobowym podkarpackiej struktury PZN oraz aktyw Duszpasterstwo Niewidomych.

Śp. Piotr Żbikowski

urodził się 1 sierpnia 1935 r. we Włocławku, zmarł 20 stycznia 2011 r. tamże. Był profesorem historii literatury, znawcą polskiego oświecenia i wczesnego romantyzmu, autorem wielu książek i rozpraw historyczno – literackich. Jako długoletni nauczyciel akademicki szczególnie był związany z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Rzeszowie i Uniwersytetem Rzeszowskim. W obrębie tej uczelni stworzył Zakład Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia, którym kierował aż do przejścia na emeryturę w 2008 r.

Z Rzeszowem był związany od ponad 40 lat; to On przez wiele lat kierował rzeszowską polonistyką. W latach 80-tych był szefem Katedry Literatury i Języka Polskiego, a potem Instytutu Filologii Polskiej. Był też prodziekanem Wydziału Filologicznego, to On od podstaw stworzył Zakład Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia i przez wiele lat kierował tą jednostką.

Prof. Żbikowski był uznanym w środowisku naukowym historykiem literatury, wybitnym znawcą polskiego oświecenia i wczesnego romantyzmu. Jest autorem wielu fundamentalnych książek i rozpraw historyczno-literackich.

Wcześniej, bo w roku 1966, w odpowiedzi na ogłoszony przez ówczesnego rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie ogólnopolski konkurs na starszego asystenta w Katedrze Historii Literatury i Języka Polskiego WSP przedłożył stosowne dokumenty i podjął pracę w Zakładzie Literatury Polskiej WSP, którego organizatorem i pierwszym kierownikiem był Stanisław Frycie. W roku 1979 złożył kolokwium habilitacyjne przed Radą Naukową Instytutu Badań Literackich PAN w Warszawie, na podstawie dysertacji Doktryna estetyczno-literacka klasycyzmu postanisławowskiego, po czym Rada Naukowa jednogłośnie wystąpiła do Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej z wnioskiem o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego nauk humanistycznych - wniosek ten został zatwierdzony 26 maja 1980 roku. W tym samym roku został powołany przez Ministra Edukacji Narodowej na docenta w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. Tytuł profesora nauk humanistycznych otrzymał w roku 1990, a na stanowisko profesora zwyczajnego w tej uczelni mianowany został z dniem 1-go lipca 1995 roku.

W rzeszowskiej uczelni, która w roku 2001 uzyskała status Uniwersytetu Rzeszowskiego, pracował do roku 2008. Przez 22 lata kierował Zakładem Literatury Staropolskiej i Polskiego Oświecenia.

Ogromną zasługą prof. Żbikowskiego jest także naukowa promocja Rzeszowa i szeroko pojętej Rzeszowszczyzny. Wiele uwagi w swoich pracach badawczych poświęcił bowiem twórczości poetów i pisarzy wywodzących się z tego regionu (dzisiejszego Podkarpacia). Jest autorem lub współautorem prac o Wilhelmie Machu, Stanisławie Piętaku, Tadeuszu Kubasie, Wiesławie Kulikowskim, o Cherubinie Pająku i Edwardzie Zolowskim. Przez wiele lat pisywał ponadto recenzje teatralne z przedstawień wystawianych przez rzeszowski Teatr im. Wandy Siemaszkowej, które ukazywały się najpierw w „Kwartalniku Rzeszowskim”, a następnie w „Profilach”. Ponadto, ze swoimi prelekcjami gościł w bardzo wielu podkarpackich szkołach, bibliotekach i ośrodkach kultury. To m.in. za tę działalność otrzymał w 1994 r. nagrodę I stopnia miasta Rzeszowa w dziedzinie kultury i sztuki.

Profesor Piotr Żbikowski jest autorem ponad 160 publikacji naukowych, w tym 12 książek autorskich, a także redaktorem 7 tomów prac zbiorowych. Jego prace ukazywały się nakładem renomowanych ogólnopolskich wydawnictw naukowych: Państwowego Wydawnictwa Naukowego, Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w Warszawie, Wydawnictwa Leopoldinum we Wrocławiu, Collegium Columbinum w Krakowie, Instytutu Wydawniczego w Lublinie oraz wielu wydawnictw uniwersyteckich w kraju.

Doniosłym wydarzeniem w badaniach nad polskim oświeceniem było także odkrycie przez prof. Żbikowskiego w archiwum Polskiej Akademii Nauk i Akademii Umiejętności w Krakowie nieznanego dotąd, pierwotnego tekstu poematu dydaktycznego Kajetana Koźmiana **„Ziemiaństwo polskie w pięciu pieśniach”** wydanego w roku 2000 przez Collegium Columbinum w Krakowie wraz z uwagami wstępnymi i obszernym komentarzem historyczno-literackim. Za swoje książki i działalność naukową aż sześciokrotnie otrzymywał naukową indywidualną nagrodę Ministra: w 1. 1973, 1979, 1994, 1999, 2006 i 2008. Za dwutomową monografię poezji więziennych Hugona Kołłątaja uhonorowany został w roku 1993 listem gratulacyjnym papieża Jana Pawła II.

Niewątpliwą zasługą prof. Piotra Żbikowskiego - jako Prezesa Towarzystwa Naukowego w Rzeszowie - było reaktywowanie czasopisma tegoż Towarzystwa, a mianowicie **„Prac Humanistycznych”** z serii historyczno-literackiej (*seria ta ukazywała się uprzednio w latach 1970-1986 i miała pięć zeszytów*). Jego staraniem ukazał się zeszyt szósty (2004 r.) i siódmy (2006 r.). O naukowym i społecznym uznaniu działalności prof. Piotra Żbikowskiego świadczą też prestiżowe odznaczenia rangi ogólnopaństwowej. Uhonorowany został kolejno Złotym Krzyżem Zasługi (1978 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989 r.), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000 r.) oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2003 r.). Środowisko rzeszowskie natomiast uhonorowało profesora Odznaką „Zasłużony dla Województwa Rzeszowskiego” (1981 r.) oraz Medalem za Zasługi dla Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie (1989 r.). Społeczna aktywność prof. Żbikowskiego przejawiała się także poprzez członkostwo w organizacjach społecznych, jak: Klub Inteligencji Katolickiej czy Stowarzyszenie Kultury Chrześcijańskiej „Odrodzenie”.

Rok 2008 otworzył w biografii prof. Piotra Żbikowskiego nowy rozdział wraz z opuszczeniem Rzeszowa i rzeszowskiego środowiska naukowego, któremu poświęcił 42 lata swojego zawodowego życia, i powrotem w rodzinne strony, do Włocławka, gdzie zamieszkał wraz z małżonką. Nie znaczy to jednak, że z momentem przejścia na profesorską emeryturę zaniechał badań naukowych. Nadal bowiem intensywnie pracował nad interesującymi go zagadnieniami dotyczącymi się późnego polskiego Oświecenia, zwłaszcza fazy porozbiorowej, na którym to polu tak mocno odcisnął swój ślad wybitnego badacza i któremu owa *terra incognita* tak wiele zawdzięcza.

20 stycznia 2011 roku prof. **Piotr Żbikowski** odszedł od nas na zawsze... Śmierć zniweczyła wiele Jego wspaniałych planów naukowych...

*W czasie uroczystości pogrzebowych nasze środowisko reprezentował Jan Perlak – człowiek niewątpliwie niegdyś znany Zmarłemu, z którego żoną przed ćwierćwieczem tworzył istniejące do dziś Duszpasterstwo Niewidomych przy Kole PZN w Rzeszowie; żegnał Człowieka, który niejednokrotnie wspierał i motywował wysiłki żony **Lucyny Żbikowskiej** w chwilach zwątpień, niepowodzeń oraz licznych trudności i przeciwności, których nie skąpił Jej los i czas, w którym przyszło Jej działać.*

Cześć Jego Pamięci !

Zygflor 2011-01-31

Pismo brajla na ziemiach polskich

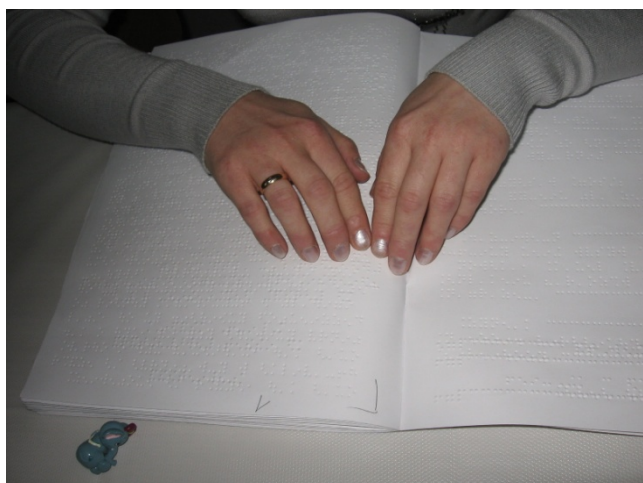
Pierwsze próby wprowadzenia brajla na ziemiach polskich – do **Instytutu Głuchoniemych i Ociemniałych** w Warszawie – podjęto w latach **1864 – 1865**, jednak spotkały się z niechęcią władz placówki. *„Co do nas, to metody tej nie pochwalamy. Po co uczyć ociemniałych nowego alfabetu, skoro ten, jakiego się w kraju używa, jest dla nich zupełnie przystępny ?”* - miał oznajmić dyrektor Instytutu Jan Papłoński.

Za pierwszą udaną adaptację brajla do polskiego alfabetu uznaje się tę dokonaną w Paryżu przez polskiego ociemniałego emigranta **Aleksandra Schonfelda**. W **1887** r. wprowadzono ją do nauczania w **Zakładzie dla Ociemniałych** we **Lwowie**. Prace nad dostosowaniem brajla do naszego alfabetu prowadzono niezależnie w wielu miejscach w kraju. Było to jednak bardzo utrudnione ze względu na germanizację i rusyfikację prowadzone przez zaborców na ziemiach polskich.

Dopiero dwa lata po odzyskaniu niepodległości rozpoczęto prace nad stworzeniem polskiego alfabetu brajlowskiego. Jednolity alfabet obowiązujący w całym kraju w

nauczaniu osób niewidomych przyjęto na **I Krajowym Zjeździe Nauczycieli Szkół Specjalnych w 1925 r.** Nie zamknęło to jednak sprawy. Większość Zakładów dla Osób Niewidomych dalej stosowała nieco inną adaptację brajla opracowaną przez **Matkę Elżbietę Różę Czacką** i **Siostrę Teresę Landy z Lasek**. I to ten system na mocy zarządzenia **Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego** został w **1934 r.** ostatecznie uznany za obowiązujący w polskim szkoleniu specjalnym.

Ludwik Braille zrewolucjonizował życie niewidomych – „**otworzył niewidomym bramy wiedzy**”. *Od tego czasu mogą kształcić się, zdobywać wiedzę i podejmować obowiązki zawodowe. Jeszcze w XIX w. osoby niewidome żyły głównie z filantropii – mówiąc wprost z żebractwa, albo pomocy bogatych krewnych będąc na marginesie życia społecznego. To wykluczenie powodowało, że czuli się być obywatelami drugiej kategorii. Pismo brajla umożliwiło im kształcenie się, zdobywanie ciekawej pracy. Dziś niewidomi są naukowcami, prawnikami, artystami. Pismo brajla pozwoliło im zyskać niezależność, samodzielność oraz poczucie własnej godności.*

Podstawowym urządzeniem stosowanym powszechnie od wynalezienia pisma brajla do dziś jest **tabliczka** - jest dwuczęściową konstrukcją na zawiasach. Na dolnej części ma wgłębienia w kształcie sześciopunktów, na górnej pasującej do nich działki. Między te dwie części wkłada się papier i dłutkiem wykluwa punkty.

Jeszcze za życia Ludwika Brajlla pojawiła się brajlowska maszyna do pisania, która znacznie przyspiesza pisanie. Ma tylko

siedem klawiszy – sześć odpowiada za tłoczenie poszczególnych punktów (*naciska się jednocześnie te, które potrzeba*), zaś siódmy za odstęp. Jednak za pomocą cichszej niż maszyna tabliczki można dość szybko prowadzić notatki dzięki funkcjonującym w brajlu skrótom.

Wydawać by się mogło, że brajl odchodzi do lamusa – szczególnie w obliczu ekspansji komputerów i instalowaniu w nich programów, które czytają treść książki, czy dokumentu. Nic bardziej mylnego – jest go coraz więcej w naszym otoczeniu: na domofonach, windach, w urzędach, muzeach, na opakowaniach leków. Można nim sobie samodzielnie oznakować domowe sprzęty, odczytać godzinę z brajlowskiego zegarka, znaleźć drogę na mapie lub – jak

jakimś szyfrem – zapisać PIN do karty kredytowej.

Z brajla korzysta się także w świecie informatycznym. Został stworzony 8-punktowy brajl komputerowy do odczytywania na tzw. linijce brajlowskiej – przystawce do klawiatury na której pojawiają się wypukłe punkty zgodnie z tym, co jest wyświetlane na ekranie. Jest też dość dużo notatników elektronicznych, na których pisze się jak na maszynie brajlowskiej, a odczytuje się na linijce lub odsłuchuje przez słuchawki.

Tak więc pismo braillea nie odchodzi do lamusa, a będzie tak długo służyło środowisku, dopóty ludzie go wykorzystujący będą – dla własnego dobra - chcieli się nim codziennie posługiwać i stosować.

Zygflor 2010-10-08

P.s.

Na czym polega alfabet Braillea ?

*Podstawą jest **sześciopunkt** – dwie kolumny po trzy punkty -, w których z różnej liczby i konfiguracji wypukłych punktów można uzyskać **63** znaki.*

*Punkty mają umowną numerację. Te w lewej kolumnie – z góry na dół – **1, 2, 3**; zaś w prawej **4, 5, 6**.*

*Wszystkie znaki tworzy się w seriach po 10, wg logicznej zasady. Otóż dziesięć pierwszych liter alfabetu (bez polskich znaków) od **a** do **j** tworzy się kolejno w kwadracie 1, 2, 4, 5. Kolejne dziesięć (**k – t**), to te same punkty z dodanym punktem nr 3.*

*Następna seria tworzona jest przez dodanie punktów **3** i **6**, kolejna jest tylko z punktem **6**. Serii jest siedem. Obejmują także m.in. znaki interpunkcyjne. W piśmie brajlowskim nie ma odrębnych wielkich liter – informuję się o nich odpowiednim znakiem postawionym przed literą.*

*Tak samo w przypadku cyfr. Wyglądają tak samo, jak pierwsza seria znaków (**a – j**), a o tym, że to cyfra informuje postawiony przed nią specjalny znak.*

Alfabet Braillea przekształcił się w system. Opisywać dziś nim można skomplikowane działania matematyczne, rozbudowane reakcje chemiczne, stworzyć nutowy zapis symfonii.

Dziś w brajlu można czytać i pisać właściwie w każdym języku, także w alfabetach niełacińskich.

Powyższe wiadomości zostały zaczerpnięte z Magazynu dla Osób z Niepełnosprawnością, Ich Rodzin i Przyjaciół „INTEGRACJA” nr 2/2009 i zostały wykorzystane za zezwoleniem i na warunkach Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji – wydawcy publikacji.

Aby ten dzień głęboko zapadł Wam w pamięci ...

- to część życzeń posta **Andrzej Ćwierza**, skierowana wobec organizatorów i uczestników lokalnych obchodów **Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych** oraz związanego z nim **Dnia Wolontariusza** w powiecie lubaczowskim.

wyznaczonych na **14 grudnia 2010 r.**

To w tym dniu tuż po godz. **11⁰⁰** do ludzi zgromadzonych w Sali widowiskowej lubaczowskiego MOK, przygotowanej „*pod okiem*” administratorki tegoż obiektu **Małgorzaty Strycharz** (wolontariuszki PZN) - zgromadziło się ponad 150 osób, reprezentujących ŚDS, ZAZ, WTZ, czy „Szkołę Życia” – swe pierwsze powitalne słowa skierowała prezes PSD **Regina Adamowicz**, w ten sposób witając wcześniej wymienionych, jak i członków lubaczowskich Kół PSD, PZN i tzw. **VIP-ów**.

Po kilkutygodniowych przygotowaniach prezisi lokalnych struktur **PSD – Regina Adamowicz** i **PZN – Zygmunt Florczak** -, czyli po „*kweście*”, zakupach produktów spożywczych i działaniach związanych „z *dopieszczeniem*” szczególnego spotkania w końcu wraz z koordynator z ramienia lubaczowskiego PCPR **Katarzyną Pelc – Antonik** oraz wspomagającym ją **Arkadiuszem Markiewiczem** finalizowali trud spotkania lokalnych obchodów tych dni,

Ci ostatni, to m.in. Starosta Lubaczowski – **Józef Michalik**, Wicestarosta – **Krzysztof Szpyt**, Burmistrz Miasta Lubaczowa – **Maria Magoń**, Wójt Gminy Lubaczów – **Wiesław Kapel**, dyrektor Podkarpackiego Oddziału PFRON – **Maciej Szymański**, prezes regionalnej struktury PSD – **Jerzy Pilecki** wraz z aktywem Koła PSD z Jarosławia i Przemyśla oraz wiceprezes ZO Podkarpackiego PZN – **Grzegorz Graboń**. W pierwszych rzędach również zasiedli: lubaczowski dziekan – **Andrzej Stopyra**, okuliści: – **Agnieszka Bury** i **Jan M**

Witkiewicz, „szefowa” lubaczowskiego Oddziału Rehabilitacyjnego – dr **Renata Lesiczka**, **Alina Gołas** – dyr. Szkoły Podstawowej w Zalesiu, **Ryszard Kamiński** – właściciel firmy „BROKAM”, wyspecjalizowanej w organizacji niepełnosprawnym jedno i kilkudniowych wycieczek, **Andrzej Kindrat** – dyr. MOK, dyr. PCPR **Wiesław Huk**, rzecznik prasowy Marszałka Województwa Podkarpackiego **Wiesław Bek**, **Grażyna Bielec** – instruktor „Małych Form Teatralnych” w lubaczowskim MOK oraz koordynator sieci Aptek **MEDIQ** – **Dominika Szot**.

„Świętowaniu” towarzyszyła okolicznościowa ekspozycja bożonarodzeniowych ozdób, których twórcami byli artystycznie uzdolnieni z poszczególnych ŚDS, WTZ oraz PSD. Imprezę medialnie obsługiwało **TRL Radio Lubaczów**, przedstawiciel „**Kuriera Lubaczowskiego**” oraz **Telewizja Lubaczów (Młodzieżowa Telewizja Internetowa)** . www.lubaczow.tv/pl

Tuż po przywitaniu około godz. 11⁰⁰ szczególne spotkanie zainaugurowali Regina Adamowicz oraz Zygmunt Florczak – prezesi dwóch lokalnych stowarzyszeń, które od jakiegoś czasu ściśle współpracując ze sobą starają się coś zrobić dla tego środowiska - dla niepełnosprawnych rodzimego powiatu.

W części artystycznej podziwialiśmy okolicznościowy występ nastoletnich aktorów z „**Zespołu Małych Form Teatralnych**” - podopiecznych **Grażyny Bielec** z lubaczowskiego MOK oraz obejrzelśmy i wysłuchaliśmy, szczególnie w swym przekazie i wymowie 30 minutowy występ dzieci ze **Szkoły Podstawowej w Zalesiu**, które przygotowały: **Barbara Karkut** – **Szawara** oraz **Maria Zadworna** (*dzieci recytowały m.in. utwory Zuzanny Ostafin*).

Miłym akcentem z ich strony było obdarowanie wszystkich uczestników spotkania „cukierkowymi” kwiatkami – dziełem ich pomysłu i trudu ich rąk.

Następnie odczytano okolicznościowy referat, w którym wiele miejsca poświęcono omówieniu genezy i istocie ustanowienia tego dnia przez ONZ, aktów prawnych międzynarodowych i krajowych dotyczących równouprawnienia osób z dysfunkcjami i ich integracji ze społeczeństwem.

Głównym stwierdzeniem było to, że nie ma człowieka ułomnego, niepełnosprawnego – jest tylko CZŁOWIEK i aby niepełnosprawny nie czuł się być wykluczonym, to my wszyscy wobec niego musimy być -tylko i aż – **ludscy**,

bo

Pan Bóg wyznaczył drogę każdemu

I temu sprawnemu – i niepełnosprawnemu.

Prelegent w swym wystąpieniu również ustosunkował się do wolontariatu, jako instytucji bez której żadna organizacja pozarządowa nie osiągnie zakładanych celów. Omówił istotę wolontariatu oraz snuł plany, aby obchody MDON i Dnia Wolontariusza uczynić cyklicznymi.

W sferze marzeń prelegenta odczytującego referat było stworzenie lokalnej Nagrody – Tytułu – Statuetki, którą raz w roku wyróżniałoby się osoby szczególnie zasłużone w służbie na rzecz

człowieka niepełnosprawnego z terenu powiatu.

Miłym akcentem spotkania było wręczenie **Katarzynie Pelc – Antonik Legitymacji Honorowego Członka PZN**, jako oznaki wdzięczności za to, co czyni dla środowiska osób z dysfunkcją wzroku.

(gest ze strony ZK PZN należy potraktować jako zapowiedź tego, o czym kilka zdań wcześniej, ale już w wymiarze powiatu)

Z grona zaproszonych gości głos zabrali:

- w zastępstwie Marszałka Województwa Podkarpackiego-

Wiesław Bek – rzecznik prasowy Marszałka, który w imieniu **Mirostława Karapyty** przekazał najserdeczniejsze życzenia związane z nadchzącymi

świętami i podziękował za to, „*że potrafimy coś zrobić dla niepełnosprawnych; za to, że wyciągamy ich z domów coś im proponując i integrując tych, którzy czasami zdają się być zapomnianymi przez wszystkich*”.

- **Maciej Szymański** – dyr. Podkarpackiego Oddziału PFRON przypomniał, że Starostwo i Urzędy Gmin naszego powiatu już są zaangażowane w Koalicję na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i pogratulował w/w na tym polu wielkiej aktywności. Nawiązał do występu dzieci z Zalesia, które – jak zauważył – „*wprowadziły nas w przeżywanie spraw i problemów osób niepełnosprawnych*”. Kończąc życzył „*optymizmu, poczucia humoru, miłości i świetlanej przyszłości*”.

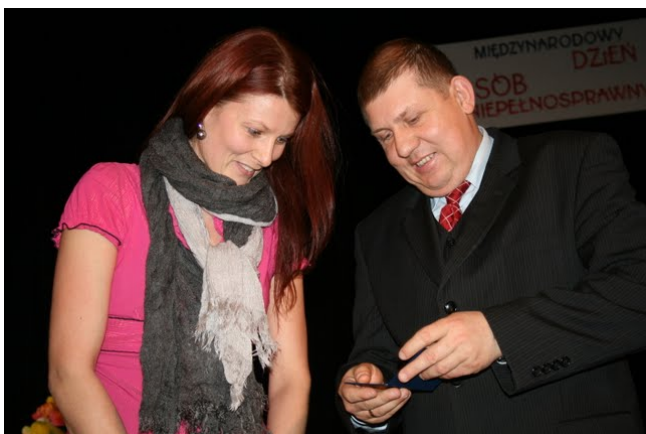
- Wicestarosta **Krzysztof Szpyt** podziękował dyr. PFRON za wsparcie inicjatyw powiatu, odniósł się do współpracy z przedstawicielami organizacjami pozarządowych w Radzie ds. Osób Niepełnosprawnych przy Staroście oraz wręczył liderom obu organizacji zaangażowanych w obchody MDON okolicznościowe podziękowania od Samorządu powiatu lubaczowskiego.

- **Maria Magoń** – Burmistrz Miasta Lubaczowa – zauważyła, że nieomal w każdej rodzinie znajdują się osoby niepełnosprawne, które nie mogą poruszać się, słabo widzą lub troszeczkę inaczej się zachowują. Wykazała aprobatę i akces ku kontynuowaniu tej inicjatywy. Przy okazji złożyła najserdeczniejsze życzenia świąteczno – noworoczne.

- ks. dziekan **Andrzej Stopyra** do inicjatywy ustosunkował się w wymiarze ekumenicznym, poprzez który nasz stosunek do niepełnosprawnych nazwał „*sprawdaniem naszej miłości do bliźniego*”. Zaapelował, „*aby niepełnosprawnych odnajdywać i śpieszyć im z pomocą*”.

Oficjalną część uroczystości zakończyło odczytywanie listów nadesłanych na ręce prezesów PSD i PZN od zaproszonych gości, którzy nie zdołali przybyć, a które nadesłali:

Teresa Hernik – dyr. Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych – podziękowała za zaproszenie, wyraziła przekonanie, że „*wydarzenie dostarczy wszystkim uczestnikom wielu radości i wzruszeń*”; życzyła „*udanej imprezy organizatorom, artystom i wszystkim uczestnikom*”.

Andrzej Ćwierz – poseł na Sejm RP – serdecznie podziękował za zaproszenie na nasze uroczystości, przeprosił za to, że nie mógł przybyć. W swym piśmie m.in. powiedział (cytat):

„Cieszę się, że problematyka osób niepełnosprawnych w coraz większym stopniu jest obecna wśród zagadnień o charakterze społecznym. Dla osoby niepełnosprawnej godność, to wielka sprawa – to możliwość pracy, nauki, bycia potrzebnym nawet w niewielkim stopniu. To naturalne, że każdy z nas tego pragnie i ma prawo czuć się szczęśliwym. Tymczasem niepełnosprawnym towarzyszy często izolacja i bezczynność.

Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych, to święto nie tylko niepełnosprawnych, ale również dobra okazja do uświadomienia społeczeństwa, że niepełnosprawność fizyczna, czy intelektualna, tak samo jak kolor skóry, poglądy polityczne, czy pochodzenie społeczne, nie mogą być przyczyną dyskryminacji”.

Kończąc spuentował – (równolegle tej treści pisma wysłał : do PZN i PSD):

Jestem pełen uznania dla działań i przedsięwzięć podejmowanych przez Polski Związek Niewidomych w Lubaczowie. Życzę Państwu kolejnych szczytnych inicjatyw, a wszystkim przybyłym na dzisiejsze Obchody niezapomnianych wrażeń, satysfakcji oraz tego, aby ten dzień zapadł Wam mocno w pamięci, a doświadczenia tu zdobyte procentowały na dalszej drodze”.

W części końcowej wystąpili artyści z **WTZ** w Krowicy Lasowej oraz **Małgosia Samagalska**, która widownięć poderwała do autentycznej zabawy, wywołała uśmiech, sprowokowała do wspólnego śpiewu.

W ramach cateringu można było wypić ciepłą kawę lub herbatę, zjeść świeżego pączka lub ciastko, otrzymać okolicznościowy prezent.

Atrakcją dnia był kiermasz bożonarodzeniowych stroików, które były artystycznym produktem manualnie uzdolnionych członków WTZ, czy ŚDP.

14 grudnia 2010 r. był dla mnie jak i dla p. Reginy Adamowicz niezwykle pracowitym – i szczególnym – dniem, naznaczonym zdobywaniem nieznanym nam dotychczas doświadczeń.

W trakcie powrotu do domu w mojej świadomości ciągle kołatała się myśl: „aby ten dzień zapadł Wam mocno w pamięci, a doświadczenia tu zdobyte procentowały na dalszej drodze”.

Mam pewność, że to samo wspominała idąc do domu **Regina Adamowicz** i **Kasia Pelc Antonik** – nasz koordynator z PCPR.

Mam nadzieję, że to, co zostało zaprezentowane podczas relacjonowanych obchodów MDON i Dnia Wolontariusza na scenie lubaczowskiego MOK - przynajmniej po części - zapadło w serce każdego z jego uczestników, czy postronnych obserwatorów...

Zygflor 2010-12-15

P.s.

Za wsparcie finansowe wspólnego przedsięwzięcia przyzwoitość nakazuje złożyć wyrazy podziękowania:

- *Staroście Lubaczowskiemu **Józefowi Michalikowi***
- *U M Lubaczowa i Burmistrzom: **Jerzemu Zajączowi** oraz **Marii Magoń***
- *Wójtowi Gminy Lubaczów **Wiesławowi Kapłowi***
- *dyr. PCPR w Lubaczowie **Wiesławowi Hukowi***

Mikołaj AD 2010

Nikt nie zmusza nas do wiary w św. Mikołaja, ale warto jest raz w roku znaleźć się pomiędzy tymi, którzy w Niego wierzą i na ten moment czekają cały rok. Naprawdę warto jest zasiąść w taki dzień pośród dzieci pełno i niepełnosprawnych i wraz z nimi przeżyć i zobaczyć to, co w ten czas dzieje się na scenie i jak na rodzajowe scenki reaguje specyficzna widownia zgromadzona na scenie w hali sportowej na Podpromiu. Być może obejrzenie widowiska oraz jego przeżycie w takim towarzystwie przywróci w nas wiarę w to, co wydaje się być - gdy siedzi się w domu przed telewizorem – nierealnym, nieprawdziwym i niewiarygodnym; być może taki seans przywróci nam przekonanie w to, że jednak warto jest coś dobrego czynić na rzecz bliźniego – szczególnie dziecka - do tego dziecka z dysfunkcjami ...

W tym roku spotkanie naszych dzieci – i dzieci z innymi schorzeniami - ze św. Mikołajem odbyło się **10. XII. 2010** r. o godz. **11⁰⁰** – już tradycyjnie – **w rzeszowskiej Hali sportowej na Podpromiu**. Cyklicznie, bo od 1992 r. organizowana impreza przez **Caritas** Diecezji

Rzeszowskiej, przy współpracy: **MOPS Rzeszów**, Towarzystwa Pomocy **im. Brata Alberta** oraz naszego **ZO PZN** tym razem zgromadziła 2 tysięcy dzieci i ich rodzin lub opiekunów.

W tym roku nie zabrakło śniegu i zimowej otoczki kojarzonej z Jego przybyciem i krainą, z której do nas przybywa, a którą najmłodsze roczniki dzieci znają ... z bajek, więc dzieci nie musiały pobudzać wyobraźni, bo tym razem naprawdę było bajkowo.

Na zasadzie wolontariatu z organizatorami mikołajek współpracuje młodzież z **II LO w Rzeszowie**, która w 1995 r. powoła - jako pierwsze w Polsce – **Szkolne Koło „Caritas”**. To ostatnimi laty uczniowie w nim zrzeszeni przygotowują specjalny program, którego „*dyżurnymi tematami*” jest walka dobra ze złem lub los dziecka, któremu dorośli poświęcają coraz mniej czasu, a ich wychowaniem obarczając ... np. dziadków.

W tym miejscu – z całym szacunkiem – należy wymienić nazwisko inicjatora tego szczególnego spotkania ks. **Stanisława Słowika**, który kiedyś w jednym z wywiadów powiedział: *„Chcemy, by dzieci nie przychodziły tylko po wartościową paczkę, lecz, by przekazanemu im darowi towarzyszyło odpowiednie przesłanie. Rokrocznie potwierdza je drukowany duży obrazek z odpowiednim tekstem – jako duchowa wiązanka i „dedykacja” – na cały rok, bo to przecież przez postawę św. Mikołaja Chrystus litował się nad ludźmi, to przez takie zachowania wielu ludzi dziś Jezus raduje i cieszy - nie tylko dzieci -, ale też starszych, chorych i zakochanych”*. Aby utrwalić przesłanie św. Mikołaja **Caritas** przygotowała specjalny wizerunek religijny – obrazek – z okolicznościowym przesłaniem.

Corocznie obserwując reakcję dzieci na to, co dzieje się na scenie, sam wzruszałem się obserwując ich reakcje, bo to, co emanowało z twarzy wielu z uczestników powinno przekonać każdego oponenta oraz malkontenta do tego, że warto im coś takiego organizować, gdyż one czekają na to cały rok i grzechem byłoby pozbywać ich tego typu przeżyć.

Żyjemy w czasach, w których zwycięża komercja i twardy ekonomiczny rozrachunek, więc bardzo cieszy tegoroczny wyjątkowo hojny św. Mikołaj, który rozdał prezenty dwóm tysiącom dzieci z regionu. Okolicznościowe świąteczne paczki trafiły do podopiecznych placówek i stowarzyszeń oraz do dzieci z rodzin poszkodowanych przez powódź, osuwiska oraz chorujących na cukrzycę.

Przyzwoitość nakazuje podziękować **Małgosi Musiałek oraz dziewczynom z biura Okręgu PZN** za włączenie się do tej akcji i przygotowanie podarunków dla każdego naszego podopiecznego. W tym roku każde dziecko zrzeszone w PZN miało przygotowaną paczkę, w której znalazło się „*coś dla podniebienia, coś z ubrania oraz coś do szkoły i zabawy*”.

Witryna poetycka

*W tegorocznym lutowym kąciku poetyckim przypomnienie wierszy Śp. **Izabeli Kustroń** i Śp. **Janiny Baran** tematycznie związanych z **Matką Bożą Gromniczną**. W obu utworach Poetki ukazały całą istotę wiary w Matkę Chrystusa i Gromnicę w naszym Narodzie oraz wytłumaczyły symbolikę i moc poświęconej zapalanej świecy, w której nadprzyrodzone możliwości przekonanie i wiara tkwi wśród nas od chwili przyjęcia chrześcijaństwa.*

Namawiam do lektury i analizy tych szczególnych utworów, bo naprawdę swą wymową i przekazem na to zasługują ...

„Matka Boża Gromniczna”

Maryjo – tak niedawno nad Dzieciątkiem pochylona,

A dzisiaj z gromnicą w dłoni.

W naszym kraju w tylu pięknych postaciach jesteś czczona i uwielbiana

Matka Boża Gromniczna od klęski obroni.

Gromnica w ciężkich chwilach: nadzieja i obrona,

W dniu Święta Matki Bożej każda powinna być poświęcona.

Kiedy nad światem burza się sroży,

Gdy grom huczy po gromie

Gromnica – znak opieki Bożej, weź ją w swe dłonie

W czasie burzy, to nasza obrona.

W jej moc musisz uwierzyć,

Wówczas grom – potęga nieujarzmiona – nie śmie uderzyć.

Kiedy nadchodzi życia kres, smutny zgon

Pośród rozpacz, modlitwy i łez

Gromnicy płomień rozprasza smutku ciemności

Dla duszy, co przed Boga tron

Śpieszy drogą do wieczności.

W czasie srogiej zimy, niejedną wieś pod śniegiem otuloną

Jak dawna legenda głosiła,

Matka Boża gromnicą zapaloną

Od zgłodniałych wilków w każdą noc broniała

Dzisiaj zgłodniałe wilki żerują, co godność ludzką szarpią i targają.

Gromnicy się nie boją,

Widać godności sami nie wiele mają.

Od takich wilków Matko Ojczyznę broń,

Otocz nas opieką swą.

W gromnicę zawsze wierzyć trzeba,

To światłość Boża i symbol nieba.

autor: Izabela Kustron

Modlitwa

do **Matki Bożej Gromnicznej**

O najświętsza Matko Boża
Z zapaloną przyjdź gromnicą,
Ratuj ludzi na bezdrożach,
Zapal światło nad stolicą.
Oświeć nasze polskie drogi,
By Polacy nie błądzili.
Wejdź do domu, w nasze progi,
Spraw, by z Tobą powrócili.
Od Twojej świecy, blasku Twego
Niech rozproszą się ciemności.
W każdym kątku kraju tego
Drzemią jakieś ... niejasności.
Ciepłym blaskiem ogrzej rolę,
Którą orać zamierzamy.
Wszelkie chwasty i kąkole
Przy Twym świetle wyzbieramy.
Zgodną pracą na winnicy
Przysporzymy Polsce chleba,
Tylko nie gaś twej gromnicy,
Bo nam dużo światła trzeba.

autor: Janina Baran

Fotorelacja ze spotkania oplatkowego w Krośnie

